Centrum Kształcenia IDEA sp. z o.o.
ul. Wierzbowa 6, 83-031 Cieplewo
NIP: 6040252001, KRS: 0001118331
tel. 508 292 528, www.centrumidea.pl

Przeglądy literatury (i inne rodzaje artykułów) – procedury, narzędzia sztucznej inteligencji (AI) oraz narzędzia standardowe

Data szkolenia:	21 września 2026 r.
Godziny szkolenia:	10:00–15:00
Tryb:	ONLINE (platforma clickmeeting)
Cena netto:	597,00 zł + VAT 23% (zw. z podatku VAT w przypadku gdy szkolenie finansowane będzie ze środków publicznych)

PROGRAM SZKOLENIA

Opis:

Szkolenie ma na celu przybliżenie uczestnikom kluczowych etapów, narzędzi (zarówno standardowego oprogramowania, jak i sztucznej inteligencji) i metodologii potrzebnych do przygotowania rzetelnych przeglądów literatury naukowej – od ogólnego zarysu tematu, poprzez staranne gromadzenie źródeł, aż po syntetyczną analizę danych i prezentację wyników. Dodatkowo, przy pokazywaniu narzędzi i oprogramowania, prowadzący zwraca się także w stronę innych typów publikacji, sugerując, jak narzędzia (standardowe i AI) mogą być wykorzystywane także przy artykułach badawczych, esejach czy innych typach tekstów.

W sferze omówienia narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji, prowadzący pokazuje, że AI stała się dziś nieodłącznym elementem warsztatu badaczy, zwłaszcza w obszarze tworzenia przeglądów literatury. Narzędzia AI umożliwiają nie tylko sprawne wyszukiwanie i selekcjonowanie źródeł, ale także pomagają w automatycznym streszczaniu setek publikacji naukowych. Z rozwiązań tych mogą korzystać badacze reprezentujący różne dziedziny – od nauk przyrodniczych i społecznych, po humanistyczne.

Spotkanie zwraca jednocześnie uwagę na etyczny wymiar korzystania z AI – tak, aby uniknąć pułapek związanych z generowaniem niskiej jakości streszczeń czy ryzyka utraty wiarygodności w środowisku naukowym.

Korzyści:

- Pokazanie, w jaki sposób tworzyć dobre przeglądy literatury.
- Wskazanie, jakie narzędzia sztucznej inteligencji (AI) można wykorzystać, aby skutecznie pisać przeglądy literatury i inne publikacje naukowe.
- Zwrócenie uwagi na klasyczne oprogramowanie (nie AI), które pozwoli szybko uporać się z przeglądami literatury i wspomoże proces pisania innych publikacji.
- Omówienie narzędzi z różnych perspektyw, tj. zwrócenie uwagi na ich słabe oraz mocne strony.
- Uświadomienie badaczom, jak wykorzystywać narzędzia AI z korzyścią dla siebie oraz zwrócenie uwagi na to, jak zaszkodzić można swojej reputacji, jeśli używa się ich nieumiejętnie.

W trakcie szkolenia wyżej wymienione zagadnienia będą zaprezentowane praktycznie. Prowadzący pokaże liczne narzędzia, dzięki którym uczestnicy nabędą odpowiednie kompetencje.

Kto powinien wziąć udział w szkoleniu:

- Osoby planujące publikować w wysokopunktowanych czasopismach i chcące profesjonalnie przygotowywać przeglądy literatury (ale też inne rodzaje tekstów).
- Naukowcy pragnący ulepszyć warsztat pisania artykułów, raportów i innych publikacji poprzez efektywne wykorzystanie dostępnych narzędzi AI.
- Badacze chcący dokładnie poznać etapy przygotowania przeglądów literatury.
- Naukowcy, którzy rozważają kwestie etyczne związane z użyciem narzędzi AI i chcą wiedzieć, w jaki sposób można korzystać z nich z poszanowaniem dobrych praktyk.

Program szkolenia:

Część 1. Wprowadzenie do przeglądów literatury

1. Definicja i znaczenie przeglądu literatury w badaniach naukowych.
2. Typy przeglądów literatury: systematyczny; scoping review; przegląd narracyjny; meta-analiza; przegląd parasolowy (umbrella review).
3. Cele i korzyści z tworzenia przeglądów literatury.

Część 2. Poszczególne etapy tworzenia przeglądów

1. Formułowanie problemu badawczego: identyfikacja obszaru zainteresowania; przeprowadzenie wstępnych poszukiwań (scoping searches); tworzenie pytań badawczych zgodnie z podejściem PICO/PICOSS; kryteria włączenia i wykluczenia (inclusion/exclusion criteria).
2. Planowanie strategii wyszukiwania: określenie precyzji wyszukiwania; rola kompletności i trafności; włączanie literatury szarej (gray literature); dobór baz danych (np. Web of Science, Scopus, PubMed, Google Scholar; tworzenie słów kluczowych i wykorzystanie operatorów logicznych

(boolean operators); dokumentowanie strategii wyszukiwania.

3. Proces selekcji publikacji (screening and selection): eliminacja duplikatów; weryfikacja tytułów i abstraktów; ocena pełnych tekstów pod kątem zgodności z kryteriami.
4. Analiza i synteza danych: ekstrakcja danych – tworzenie tabel ekstrakcji (data extraction tables), rejestracja źródeł danych i ujednolicanie formatów; synteza wyników: analiza jakościowa i ilościowa; identyfikacja luk badawczych i kluczowych tematów.
5. Raportowanie przeglądu literatury: struktura i zawartość gotowego przeglądu; standardy raportowania (np. PRISMA, MOOSE, CONSORT i inne); tworzenie wykresów (flowcharts) dokumentujących proces selekcji.

Część 3. Narzędzia AI (sztucznej inteligencji) w tworzeniu przeglądów

1. Formułowanie pytań badawczych i strategii wyszukiwania: narzędzia wspierające precyzyjne formułowanie pytań badawczych (Elicit, Perplexity, SciSpace, ResearcherLife i inne); automatyczne tworzenie list słów kluczowych i strategii wyszukiwania.
2. Wyszukiwanie literatury: automatyzacja wyszukiwania publikacji na podstawie pytań badawczych; wizualizacja powiązań między artykułami w celu identyfikacji kluczowych źródeł (np. Connected Papers); analiza odpowiedzi na pytania badawcze na podstawie dostępnej literatury (np. Consensus); interaktywne eksplorowanie tematycznych powiązań między badaniami (np. Research Rabbit).
3. Organizacja i selekcja literatury: automatyczne tworzenie streszczeń i wyciągów kluczowych informacji z publikacji (np. Scispace, Avidnote, Scholarcy).

Część 4. Oprogramowanie standardowe (nie AI) w tworzeniu przeglądów

1. Wprowadzenie do standardowych narzędzi: dlaczego tradycyjne narzędzia są wciąż istotne w przeglądach literatury; zalety tradycyjnych metod, takie jak przejrzystość, kontrola jakości i możliwość dopasowania do specyficznych wymagań badawczych; integracja standardowych narzędzi z narzędziami AI.
2. Zarządzanie zgromadzonymi źródłami: tworzenie katalogów i adnotacji (Zotero, Mendeley, Citavi i inne)
3. Narzędzia do zarządzania procesem selekcji literatury, w tym eliminacji duplikatów i oceny abstraktów (np. Covidence)
4. Analiza i synteza danych: MaxQDA, Atlas (i inne narzędzia CAQDAS, czyli narzędzia do analizy jakościowej, wspomagające identyfikację głównych tematów i wniosków, wyodrębnianie najważniejszych wniosków z dużych zbiorów danych).

Część 5. Jak wykorzystywać narzędzia AI i standardowe oprogramowanie dla innych typów publikacji

1. Rodzaje publikacji naukowych – szybki przegląd.
2. Narzędzia a artykuły empiryczne: prezentowanie wyników badań pierwotnych (np. eksperymentów, badań ankietowych, analiz jakościowych).
3. Narzędzia a studia przypadków: szczegółowa analiza pojedynczych przypadków lub specyficznych zjawisk.
4. Narzędzia a eseje i publikacje popularnonaukowe: łączenie dostępnych dowodów naukowych z przystępną narracją.
5. Etyczne aspekty tworzenia przeglądów literatury: rzetelność i transparentność w procesie przeglądu; unikanie błędów i stronniczości (bias); odpowiedzialne korzystanie z narzędzi AI.

Prelegent:

dr hab. Piotr Siuda, prof. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

- Autor poczytnego poradnika wydanego przez PWN: „Publikacje naukowe”:
- Jego pełny dorobek na stronie osobistej: http://piotrsiuda.com.
- Autor kilku monografii naukowych; publikował w wielu periodykach naukowych, w tym w wysoko punktowanych pismach z tak zwanym impact factorem (Q1 i Q2 journals).
- Kierownik szeregu projektów badawczych, w tym zadania „Dzieci sieci”, „Dzieci sieci 2.0”, „Prosumpcjonizm pop-przemysłów”. Główny wykonawca naukometrycznego projektu finansowanego ze środków NPRH („Współczesna polska humanistyka wobec wyzwań naukometrii”).
- Członek The Association of Internet Researchers oraz Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej.

Co zapewniamy:

- materiały szkoleniowe w formie elektronicznej
- certyfikaty w formie elektronicznej / papierowe (zalaminowane) na życzenie
- wsparcie techniczne podczas trwania szkolenia
- wyspecjalizowaną kadrę
- liczebność grupy dostosowaną do specyfiki tematu szkolenia
- możliwość zadawania pytań w trakcie szkolenia za pośrednictwem chatu lub połączenia video

Program szkolenia pobrany z www.centrumidea.pl stanowi utwór chroniony prawem autorskim. Powielanie, rozpowszechnianie oraz wykorzystywanie jego treści bez zgody uprawnionych jest niedozwolone.